

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 29 січня 2003 р. N 141

Київ

Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановою Кабінету Міністрів України
від 25 грудня 2004 року N 1758

Відповідно до статті 35 Закону України "Про автомобільний транспорт" Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. N 176 (Офіційний вісник України, 1997 р., число 8, с. 142), зміни, виклавши їх у новій редакції (додаються).

2. Уповноважити Міністерство транспорту та зв'язку давати роз'яснення щодо застосування Правил.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2004 р. N 1758)

3. Визнати таким, що втратив чинність, пункт 19 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 1999 р. N 1919 (Офіційний вісник України, 1999 р., N 42, ст. 2096).

4. Міністерству транспорту привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Прем'єр-міністр України

В. ЯНУКОВИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 18 лютого 1997 р. N 176
(у редакції постанови Кабінету
Міністрів України
від 29 січня 2003 р. N 141)

ПРАВИЛА надання послуг пасажирського автомобільного транспорту

І. Загальні положення

1. Ці Правила визначають порядок здійснення міських, приміських, міжміських і міжнародних перевезень пасажирів, багажу, ручної поклажі та посилок, перевезень організованих груп дітей і туристів, а також обслуговування громадян на автостанціях, автовокзалах і є обов'язковими для виконання пасажирськими перевізниками та автостанціями (автовокзалами) всіх форм власності, замовниками транспортних перевезень, водіями та пасажирями.

2. У цих Правилах наведені нижче поняття вживаються в такому значенні:

автопавільйон - споруда на зупинці для короткочасного перебування пасажирів;

багаж - вантаж вагою понад 30 кілограмів, що перевозиться пасажиром;

багажна квитанція - офіційна розписка, яка підтверджує прийняття вантажу для перевезення;

бронювання місця - закріплення місця за пасажиром, яке гарантує придбання квитка на проїзд;

вантаж - усі предмети з моменту їх прийняття для перевезення до видачі одержувачу;

вантажопасажирський автомобіль - автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення як пасажирів, так і вантажу;

графік руху - відомості про час і послідовність виконання рейсу;

диспетчер - особа, яка регулює перевезення пасажирів автобусами на маршрутах загального користування чи роботу таксі;

замовник транспортних послуг - юридична або фізична особа, яка замовляє транспортні послуги;

замовник перевезень - урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні та обласні держадміністрації;

збір - плата, яку вносить пасажир за надані перевізником та автостанцією послуги;

інтервал руху - проміжок часу між відправленнями автобусів;

квиток - документ, який надає пасажирові право на користування автомобільним транспортом;

керівник групи - особа, яка очолює організовану групу дітей під час поїздки;

кондуктор - особа, яка збирає плату за проїзд і забезпечує дотримання пасажирами правил автомобільних перевезень;

контролер - особа, яка здійснює контроль за оплатою проїзду, перевезенням багажу пасажирами і додержанням ними вимог цих Правил;

мережа таксомоторних стоянок - територіально визначена сукупність спеціально обладнаних стоянок для наймання громадянами таксі;

оборотний рейс - рух автобуса від початкової до кінцевої зупинки маршруту і у зворотному напрямку;

організована група дітей - належно впорядкована група (певна кількість) дітей, які здійснюють спільну поїздку автобусом за певним маршрутом;

паспорт маршруту - реєстраційний документ, що містить відомості про маршрут, його схему, графік руху тощо;

перевезення маятникові - перевезення групи пасажирів, що здійснюються у визначений строк з території однієї держави до місця тимчасового перебування на території іншої держави з наступним поверненням групи автобусом того ж перевізника в державу її початкового від'їзду;

перевезення нерегулярні - перевезення, умови здійснення яких визначаються в кожному окремому випадку за погодженням між замовником і перевізником;

перевезення регулярні - перевезення за визначеними та узгодженими маршрутами і розкладами руху;

пасажирський перевізник - суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до законодавства та одержаної ліцензії надає послуги за договором про перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування;

перон - частина території автостанції, на якій здійснюється посадка та висадка пасажирів;

платформа - частина перону (рівний підвищений майданчик), біля якого зупиняється автобус для здійснення посадки та висадки пасажирів;

посилка - переданий громадянином перевізникові вантаж, перевезення якого здійснюється автомобільним транспортом без участі громадянина;

рейс - рух автобуса від початкової до кінцевої зупинки маршруту;

розклад руху - сукупність графіків руху автобусів за маршрутом загального користування;

ручна поклажа - вантаж вагою до 30 кг, що перевозиться пасажиром;

станційний розклад руху - сукупність графіків руху автобусів, які відправляються з автостанції (автовокзалу);

схема маршруту - графічне зображення маршруту умовними знаками;

таксометр - реєстратор розрахункових операцій, яким оснащується таксі для надання пасажиру інформації щодо оплати поїздки;

технологічний процес надання послуг автостанцією (автовокзалом) - цілеспрямовані послідовні дії з обслуговування пасажирів і водіїв на автостанції (автовокзалі);

транспортна мережа - сукупність ліній транспортних сполучень, якими здійснюються пасажирські перевезення;

транспортні послуги - діяльність, пов'язана із задоволенням потреб населення в перевезеннях;

трафарет - покажчик інформації для пасажирів про маршрут;

формуляр - документ, який визначає порядок виконання міжнародних нерегулярних та маятникових перевезень, містить програму поїздки і список пасажирів.

3. Внутрішні та міжнародні перевезення пасажирів автомобільним транспортом здійснюються відповідно до цих Правил та інших актів законодавства за умови одержання пасажирськими перевізниками в установленому порядку спеціальних дозволів (ліцензій).

4. Порядок і умови організації перевезень пасажирів та вантажу згідно з вимогами цих Правил визначаються Мінтрансом.

5. Підприємства транспорту та інші пасажирські перевізники надають послуги на підставі державних контрактів, державних замовлень і договорів про перевезення пасажирів з урахуванням економічної ефективності провізних можливостей транспорту.

6. Не допускаються до перевезення пасажирським автомобільним транспортом загального користування:

вантажі з вибуховими, отруйними, вогнебезпечними, їдкими, сморідними, наркотичними та іншими небезпечними речовинами, а також ті, що можуть забруднити транспортний засіб, одяг пасажирів;

зброя, крім випадків, передбачених законодавством;

тварини, крім обумовлених цими Правилами випадків.

7. Пасажирські перевізники, водії та особи, діяльність яких пов'язана з наданням транспортних послуг, повинні мати відповідні знання в обсязі, що визначається Мінтрансом.

8. Транспортні засоби повинні відповідати вимогам безпеки, охорони праці та екології, державним стандартам, мати відповідний сертифікат, бути в належному технічному і санітарному стані та укомплектовані відповідно до вимог Правил дорожнього руху.

9. Під час довготривалих перевезень розклад руху автобуса повинен складатись таким чином, щоб на проміжних пунктах маршруту пасажирів могли забезпечуватись доброякісною питною водою, харчуванням та одержувати можливість задоволення інших біологічних потреб.

10. Умови і порядок страхування пасажирів та вантажу визначаються законодавством.

11. Інформаційне забезпечення перевезень пасажирів повинне здійснюватися з додержанням вимог законодавства про мови.

II. Перевезення пасажирів і вантажу

Види послуг, що надаються при перевезенні пасажирів

12. Пасажирським автомобільним транспортом загального користування надаються послуги з перевезення пасажирів, ручної поклажі, багажу і посилок від місця посадки до місця призначення.

13. Автостанціями (автовокзалами) надаються обов'язкові послуги з продажу квитків населенню на проїзд і перевезення багажу та користування:

інформацією;

залом чекання поїздки;

залом продажу квитків;

громадськими вбиральнями;

іншими приміщеннями.

Пасажирським перевізникам надаються обов'язкові послуги з:

контролю спорядження та санітарного стану автобуса;

організації побутового обслуговування водіїв;

організації посадки пасажирів в автобус;

регулювання руху автобусів;

надання місць для відстою автобусів на території автостанції (автовокзалу);

користування кімнатою короткострокового відпочинку;

інформування водіїв щодо безпеки дорожнього руху.

Пасажирський перевізник укладає з власником автостанції (автовокзалу) договір про продаж квитків і надання обов'язкових послуг. Договір повинен передбачати відповідальність пасажирського перевізника, власника автостанції (автовокзалу) за невиконання чи неналежне виконання умов договору, несвоєчасність розрахунків за виконані ними роботи. Форми типових договорів затверджуються Мінтрансом.

За надання обов'язкових послуг автостанцій та автовокзалів з осіб, які придбавають проїзні квитки, справляється відповідно автостанційний чи автовокзальний збір, розмір якого визначається калькуляцією пов'язаних з наданням цих послуг витрат та кількістю пасажирів, що ними скористалися, і не може перевищувати встановленого граничного рівня.

Державне регулювання автостанційного чи автовокзального збору та встановлення його граничного рівня, збору за додаткові послуги автостанцій (автовокзалів) і плати пасажирських перевізників за обов'язкові послуги здійснюється відповідно до законодавства.

14. Автостанціями (автовокзалами) населенню можуть надаватися додаткові послуги з:

попереднього продажу квитків;

бронювання місць;

замовлення квитків за телефоном;

замовлення таксі (звичайного, строкового, нічного);

замовлення автобуса;

переоформлення квитків;

зберігання багажу та ручної поклажі;

замовлення квитків для поїздки з іншого міста;

відпочинку в готелі автостанції;

одержання інформації у довідковому бюро;

доставки квитків додому.

Перелік додаткових послуг автостанції (автовокзалу), що надаються громадянам та пасажирським перевізникам, визначається їх класом і вноситься до їх статуту (положення).

За надання додаткової послуги справляється збір, розмір якого визначається калькуляцією пов'язаних із наданням послуги витрат і кількістю пасажирів, що нею скористалися.

Попередній продаж квитків здійснюється більше ніж за добу до відправлення автобуса.

Бронювання місць здійснюється за телефоном або за особистим зверненням замовника не пізніше ніж за одну годину до відправлення автобуса.

Замовлення квитків за телефоном передбачає їх доставку за названою замовником адресою або придбання квитків у касі в межах узгодженого з ним часу.

Звичайне замовлення таксі передбачає виконання замовлення в межах узгодженого із замовником часу, строкове - протягом 30 хвилин з моменту його прийняття.

Переоформлення квитків передбачає їх заміну на інші за бажанням пасажирів та за наявності вільних місць.

Населенню можуть надаватися інші види додаткових послуг.

Автобусні перевезення

15. Замовник перевезень оголошує та проводить конкурс для визначення перевізника, автобуси якого будуть обслуговувати маршрут.

Переможець конкурсу протягом строку, встановленого замовником перевезень:

розробляє розклад руху автобусів і схему маршруту;

складає паспорт маршруту і погоджує його з місцевим органом Державтоінспекції;

подає паспорт маршруту замовнику перевезень для затвердження.

Замовник перевезень присвоює маршруту номер, затверджує паспорт і повертає його пасажирському перевізнику.

Відкриття маршруту проводиться за розпорядженням замовника перевезень про початок перевезення пасажирів.

Рішення щодо продовження, скорочення маршруту, часткової зміни шляху прямування автобусів приймаються замовниками перевезень.

Форма, зміст, порядок складання та ведення паспорта маршруту визначаються Мінтрансом.

Інформація про відкриття і закриття маршруту та зміни в розкладі руху повідомляється через засоби масової інформації, розміщується на зупинках і автостанціях (автовокзалах).

16. Затвердження маршрутів і розкладів руху автобусів покладається на замовника перевезень. Замовником перевезень залежно від виду автобусного маршруту загального користування може бути:

виконавчий орган сільської, селищної, міської ради - на міських автобусних маршрутах загального користування;

районна держадміністрація - на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території району;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим чи обласна держадміністрація - на приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території району, але не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області, та на внутрішньообласних маршрутах загального користування;

урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту - на міжобласних і міжнародних автобусних маршрутах загального користування.

Умови та маршрут перевезення пасажирів у приміському і міжміському сполученні (у межах Київської області), пунктом призначення якого є столиця України - м. Київ, погоджуються з Київською міською радою.

17. Пасажирський перевізник зобов'язаний ознайомити водія з паспортом маршруту та забезпечити його схемою маршруту і розкладом руху.

18. За договором перевезення пасажирський перевізник зобов'язується безпечно перевезти пасажирів до пункту призначення, а в разі здавання ним багажу - доставити до пункту призначення багаж та видати його пасажирі або уповноваженій ним особі, а пасажир зобов'язується внести установлену плату за проїзд, а в разі здавання багажу - плату за його перевезення. У разі здавання громадянином посылки пасажирський перевізник зобов'язується доставити її до пункту призначення і видати уповноваженій громадянином особі, а громадянин зобов'язується внести установлену пасажирським перевізником плату.

19. Пасажирський перевізник здійснює перевезення пасажирів за квитками, форма яких затверджується в установленому законодавством порядку.

20. Перевізник повинен забезпечити режим праці та відпочинку водіїв згідно із законодавством.

21. Максимально дозволена кількість пасажирів для перевезення в автобусі визначається у паспорті заводу-виготовлювача та нормативно-правовими актами Мінтрансу.

22. Пасажири повинні одержувати чітку і своєчасну інформацію про назви зупинок, можливі пересадки, оплату проїзду тощо.

Розміщення візуальної інформації здійснюється на автобусах:

міських та приміських маршрутів: на передньому трафареті - номер маршруту і назва початкової та кінцевої зупинки; на боковому - додатково назви основних проміжних зупинок (у чотиридверному автобусі встановлюється один боковий трафарет біля задніх входних дверей); на задньому - номер маршруту; у разі здійснення перевезень в експресному режимі руху та в режимі маршрутного таксі на передньому і боковому трафаретах над номером маршруту та назвою зупинок - напис відповідно червоною фарбою "Експрес", чорною - "Маршрутне таксі". На передньому трафареті вантажопасажирського автомобіля - напис чорною фарбою "Вантажопасажирський";

міжміських та міжнародних маршрутів: на передньому і боковому трафаретах - назва початкової та кінцевої зупинки (у разі здійснення міжнародних перевезень інформація подається двома мовами у два рядки: верхній - українською, нижній - мовою держави, до якої здійснюються перевезення).

Вихід чи вхід або вхід та вихід пасажирів з автобуса позначається спеціальними знаками (написами).

У салоні автобуса розміщується така інформація:

витяг із цих Правил;

позначення входу та виходу;

напис про розмір штрафу за безквитковий проїзд і перевезення неоплаченого багажу;

позначення місць розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкриття, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки;

написи "Не палити", "Місця для пасажирів з дітьми та інвалідів" (на міських та приміських маршрутах);

відомості про пасажирського перевізника та страховика (найменування, адреса, телефон);

нумерація місць при здійсненні міжміських і міжнародних перевезень.

Розміри та освітлення інформаційних написів повинні бути такими, щоб їх можна було прочитати у світлу і темну пору доби:

в салоні автобуса - з відстані не менше ніж 1 метр;

на автобусі: на передньому та задньому трафаретах - з відстані не менше ніж 15 метрів, на боковому - не менше ніж 3 метри.

23. Зупинки автобусів на міських та приміських маршрутах обладнуються автопавільйонами, трафаретами з назвою зупинки і номерами маршрутів, відомостями про режим роботи автобусів (назви початкового і кінцевого пунктів, час початку та закінчення руху на маршруті, інтервал руху або час відправлення автобусів) та інформацією з безпеки дорожнього руху.

Якщо інтервал руху на маршруті не перевищує 10 хвилин, на трафаретах зазначається інтервал руху протягом доби, в разі більшого інтервалу - час відправлення автобусів із зупинки.

Інформація про режим роботи автобусів у вихідні та святкові дні подається як примітка до основної інформації.

На зупинках автобусів, що працюють в експресному режимі руху та у режимі маршрутного таксі, над назвою зупинки на трафареті червоною фарбою розміщується напис "Експрес", чорною - "Маршрутне таксі".

Зупинки на вимогу обладнуються трафаретом із написом чорною фарбою "На вимогу".

Розміри написів на зупинках повинні бути такими, щоб їх можна було прочитати з відстані не менше ніж 3 метри.

24. Посадка та висадка пасажирів з автобуса здійснюються:

на міських та приміських маршрутах у порядку черги на зупинках, міжміських та міжнародних - на автостанціях (автовокзалах), у разі їх відсутності - на зупинках, передбачених розкладом руху;

на маршрутах у режимі маршрутного таксі на вимогу пасажирів чи громадян на шляху прямування автобуса відповідно до вимог Правил дорожнього руху;

на міських маршрутах у дводверному автобусі вихід здійснюється через усі двері, посадка - через задні двері; у тридверному та чотиридверному автобусі: вихід - через усі двері, посадка - через середні та задні двері;

на приміських та міжміських маршрутах: вихід - через усі двері, посадка - через передні двері.

Прийняття та видача багажу проводиться на визначених розкладом руху зупинках.

25. На міжміських маршрутах не дозволяється перевезення дітей віком до 10 років без супроводження дорослих, крім випадків доставки школярів до школи автобусами внутрішньообласних маршрутів у сільській місцевості.

Обов'язки та права пасажирів

26. Пасажир зобов'язаний:

мати при собі квиток на проїзд, на перевезення багажу, а за наявності права на пільги щодо оплати проїзду - відповідне посвідчення. Квиток на міські перевезення повинен бути закомпостований пасажиром після посадки в автобус. За перевезення багажу міськими маршрутами компостується один квиток. Особи, які користуються пільгами в здійсненні оплати поїздки міжміськими маршрутами, звертаються у квиткову касу автостанції для внесення відповідної відмітки до касової відомості та одержання безоплатного квитка, а в разі відсутності квиткової каси - до водія;

займати зазначене у квитку місце, зберігати квиток до кінця поїздки і пред'являти в розгорнутому вигляді на вимогу осіб, що мають право контролю;

додержуватись вимог цих Правил і не порушувати громадський порядок;

здійснювати посадку (висадку) лише після зупинки автобуса;

завчасно подати сигнал водієві відповідним дзвінком або усно у разі виходу на зупинці "На вимогу";

у разі дорожньо-транспортної пригоди подати можливу допомогу потерпілим і повідомити про це органи міліції;

повідомити водія про виявлені забуті речі, документи та цінності.

27. Пасажир має право на:

безпечне і якісне перевезення;

висунення вимог до перевізника щодо виконання ним умов договору перевезення;

безоплатне провезення однієї дитини дошкільного віку без надання їй окремого місця;

безоплатне провезення ручної поклажі;

перевезення із собою собаки в наморднику і з повідком за плату згідно з тарифом, дрібних звірів і птахів у клітках;

перевезення багажу та посылки з оплатою згідно з тарифом;

оголошення цінності багажу, посылки;

одержання від перевізника, водія, на зупинках, автостанціях (автовокзалах) інформації про послуги автомобільного транспорту загального користування;

компенсацію заподіяної йому шкоди.

28. Право позачергового входу в автобус мають:

вагітні жінки;

інваліди;

пасажирів з дітьми дошкільного віку;

громадяни похилого віку.

Для зазначених категорій пасажирів у передній частині салонів автобусів міських та приміських маршрутів відводяться місця. Інші пасажирів можуть користуватися цими місцями лише за відсутності в салоні пасажирів зазначених категорій.

29. Пасажиру може бути відмовлено у перевезенні:

у разі відсутності вільних місць або відмови придбати квиток на проїзд в автобусі;

якщо він порушує громадський порядок;

якщо своїм багажем, ручною поклажею чи одягом він може забруднити транспортний засіб або одяг інших пасажирів, а також якщо він намагається перевезти заборонені для перевезення багаж, ручну поклажу та інші речі.

30. Пасажир не має права:

під час руху відволікати увагу водія від керування автобусом;

відчиняти двері автобуса до повної його зупинки;

перешкоджати зачиненню дверей;

здійснювати поїздки автобусом без оплати її вартості;

робити виправлення у квитку і передавати його іншому пасажирові;

перевозити багаж та ручну поклажу на сидінні;
користуватись аварійним обладнанням автобуса без потреби;
порушувати громадський порядок;
палити в салоні автобуса.

Обов'язки та права пасажирського перевізника

31. Пасажирський перевізник зобов'язаний:

забезпечити додержання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт;
забезпечувати проведення контролю стану здоров'я водіїв;
мати паспорт маршруту для здійснення перевезень;

ознайомити водія з паспортом маршруту, перед поїздкою забезпечити його схемою маршруту, розкладом руху, таблицею вартості проїзду (крім міських перевезень), дорожнім листом, книгою обліку розрахункових операцій, дозволом замовника на перевезення та реєстраційними документами на транспортний засіб;

утримувати автомобільні транспортні засоби у належному технічному і санітарному стані, забезпечувати їх своєчасне подання для посадки пасажирів та відправлення;

забезпечити пасажирам безпечну, зручну поїздку і збереження та доставку багажу, посилки згідно з договором перевезення і затвердженим розкладом руху;

забезпечити проїзд пасажирів до місця призначення за маршрутом без додаткових витрат пасажирів у разі припинення поїздки через технічну несправність автомобільного транспортного засобу;

здійснювати перевезення громадян, яким законодавством надано пільги щодо плати за проїзд;

запропонувати пасажирові додаткові послуги;

організувати попередній продаж квитків;

компенсувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну пасажирів;

здійснювати обов'язкове страхування пасажирів, багажу, вантажу згідно із законодавством.

32. Пасажирський перевізник має право:

відмінити рейси своїх автомобільних транспортних засобів через обставини, які він не міг передбачити і яким не міг запобігти, повернувши пасажирам кошти, сплачені ними за перевезення;

обмежувати або припиняти перевезення у разі настання стихійного лиха, епідемії, епізоотії або іншої надзвичайної ситуації;

надавати пільги окремим категоріям громадян щодо оплати поїздки та перевезення вантажу;

вказати у квитку стан багажу, посилки, що мають ознаки пошкодження, або відмовитись від їх перевезення у разі заперечення пасажиром щодо такого зазначення. У разі коли багаж, посилку прийнято перевізником без відмітки, вважається, що вони були прийняті в належному стані та належній упаковці;

вимагати від замовника перевезень компенсації збитків від перевезень за регульованими збитковими тарифами та від перевезень пасажирів, яким згідно з законодавством надано пільги на здійснення оплати поїздки.

Обов'язки та права водія

33. Водій автобуса, який виконує перевезення пасажирів, зобов'язаний:

мати посвідчення водія категорії Д;

перед виїздом на маршрут пройти медичний огляд;

додержуватись визначеного режиму праці та відпочинку;

мати із собою і пред'являти для перевірки уповноваженим посадовим особам документи на перевезення;

бути охайно одягненим, чемно поводитись із пасажиром;

додержуватись визначеного маршруту та розкладу руху автобуса;

розпочинати посадку пасажирів на кінцевій зупинці приміського маршруту не пізніше ніж за 10 хвилин до відправлення автобуса, а міжміського маршруту - за 15 хвилин;

під час посадки в автобус пасажирів на приміському, міжміському або міжнародному маршрутах перевіряти наявність квитків на проїзд та перевезення багажу;

на зупинках, передбачених розкладом руху, приймати, розміщувати та видавати багаж;

стежити за додержанням пасажиром вимог цих Правил;

оголошувати назви зупинок і час стоянки на них;

продавати квитки пасажирам до початку руху автобуса;

висадити пасажирів у відведеному для цього місці під час заправлення автобуса паливом;

уживати необхідних заходів для безпеки пасажирів у разі виникнення перешкоди для руху на маршруті (туман, ожеледь тощо), яка не дає змоги продовжити поїздку, а також у разі вимушеної зупинки автобуса на залізничному переїзді;

зупиняти автобус за сигналом контролера, виконувати його вказівки та допомагати у здійсненні контролю;

під час роботи на маршруті додержуватись вимог Правил дорожнього руху, Правил технічної експлуатації автобуса, цих Правил, посадової інструкції та виконувати вказівки диспетчера;

у разі відставання пасажира від автобуса на шляху прямування забезпечити збереження його ручної поклажі, багажу.

34. Водію автобуса забороняється:

починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до повної зупинки автобуса;

змінювати маршрут та розклад руху;

розмовляти з пасажирами, їсти, пити, палити під час руху автобуса;

продавати пасажирам квитки під час керування автобусом.

35. Водій має право:

вимагати від пасажирів додержання вимог правил поведінки під час поїздки;

не допускати до поїздки пасажирів, які не мають квитків, порушують громадський порядок у салоні автобуса, забруднюють його, інших пасажирів або їх речі;

не видавати багаж, якщо пасажир не пред'явив квитка. Порядок видачі багажу встановлюється Мінтрансом;

під час посадки в автобус пасажирів на приміському, міжміському або міжнародному маршруті перевіряти наявність квитків на проїзд та перевезення багажу.

Перевезення у таксі

36. Громадяни можуть наймати таксі у порядку черги на стоянках таксі, на замовлення (усно, письмово, за телефоном) та на шляху прямування.

37. На таксі повинно бути встановлено розпізнавальний ліхтар оранжевого кольору (на даху таксі з нанесеною на ньому композицією з чорних квадратів, що розташовані у шаховому порядку), таксометр (у місці, яке забезпечує одержання пасажиром повної інформації про показники таксометра).

38. Кількість пасажирів, що перевозяться в таксі, не повинна перевищувати кількості місць для сидіння згідно з паспортом заводу-виготовлювача.

39. Мережа стоянок таксі та вимоги до їх обладнання визначаються місцевою держадміністрацією або органом місцевого самоврядування в межах їх повноважень за погодженням з Державтоінспекцією.

40. Право позачергового користування таксі надається вагітним жінкам, інвалідам, пасажирам з дітьми дошкільного віку, громадянам похилого віку.

41. Під час перевезення у таксі пасажир зобов'язаний:

додержуватись вимог Правил дорожнього руху та цих Правил;

бути ввічливим з водієм;

після закінчення поїздки розрахуватися з водієм у повному обсязі, а в разі зупинки у своїх потребах - внести аванс на час чекання за домовленістю (якщо в межах цього часу пасажир не з'явився, перевезення вважається закінченим);

здійснювати посадку та висадку з таксі тільки після повної його зупинки з правого боку у напрямку руху.

42. Водій зобов'язаний:

додержуватись вимог Правил дорожнього руху, цих Правил і правил технічної експлуатації легкового автомобіля;

здійснювати посадку пасажирів на стоянці у порядку черги, а також надавати право позачергового користування таксі згідно із законодавством;

відчиняти двері таксі та відкривати багажник і перевіряти їх закриття під час посадки пасажирів;

бути ввічливим і уважним до пасажирів;

повідомляти пасажирам розмір оплати проїзду, показники таксометра на початку і в кінці поїздки та роз'яснювати порядок користування таксі;

здійснювати перевезення до місця призначення за визначеним пасажиром маршрутом або найкоротшим шляхом за згодою пасажирів;

передавати забуті речі у міський стіл знахідок;

виконувати вказівки диспетчера та контролера;

уживати заходів для своєчасної доставки пасажирів до місця призначення у разі виходу таксі з ладу (зупинити попутне таксі, викликати таксі по телефону тощо);

допомогти пасажиру укласти його багаж;

видати пасажиру чек про оплату його поїздки.

43. Водію таксі забороняється:

відмовляти пасажирів у перевезенні, крім випадків, передбачених законодавством;

обирати пасажирів за вигідністю напрямків перевезення;

пропонувати здійснення поїздки іншим особам без згоди пасажирів, які знаходяться в таксі;

здійснювати перевезення пасажирів у разі відсутності таксометра або його несправності;
під час руху розмовляти з пасажирами, їсти, пити і палити;
брати плату за час простою в разі зупинки в дорозі з вини водія.

44. Водій таксі несе відповідальність згідно із законодавством за псування або зникнення прийнятого для перевезення багажу.

III. Перевезення організованих груп дітей

45. Перевезення організованих груп дітей повинно здійснюватися із забезпеченням високого рівня безпеки, надійності і якості транспортного обслуговування.

46. Максимальна кількість дітей для перевезення автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння у ньому згідно з паспортом заводу-виготовлювача.

47. Організовані групи дітей повинні перевозитися досвідченими водіями, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років.

48. Перевезення організованих груп дітей здійснюється пасажирським перевізником за наявності у нього відповідного дозволу, форма та порядок видачі якого затверджуються Мінтрансом та МОН.

49. Перевезення організованих груп дітей колоною з п'яти і більше автобусів узгоджується з органами Державтоінспекції.

50. До початку перевезення організованих груп дітей замовнику і пасажирському перевізнику необхідно:

а) визначити маршрут перевезення організованих груп дітей, як правило, такий, яким уже здійснюються регулярні автобусні перевезення;

б) установити зупинки автобуса:

технічні - одна на перші 50 кілометрів і не менше однієї - на кожні наступні 100 кілометрів маршруту;

для відпочинку - на 5 хвилин через кожну годину руху і на 30 хвилин - через кожні 5 годин руху (допускається поєднання 30-хвилинного відпочинку з перервою на обід);

для приймання їжі - через 3 - 5 годин руху;

для ночівлі;

в) скласти схему маршруту;

г) скласти розклад руху.

51. Перевезення організованих груп дітей виконуються тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.

52. Схема маршруту та розклад руху складаються в трьох примірниках, узгоджуються пасажирським перевізником з відповідними органами Державтоінспекції і затверджуються замовником.

На схему маршруту наносяться ділянки доріг, населені пункти, місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, аварійно небезпечні ділянки тощо.

Один примірник схеми маршруту і розкладу руху видаються водію, інші два зберігаються у замовника та пасажирського перевізника.

53. Інформаційне забезпечення перевезень організованих груп дітей повинно бути візуальним.

Візуальна інформація на автобусі розміщується на передньому трафареті (напис чорною фарбою "На замовлення"), спереду і ззаду в автобусі встановлюється розпізнавальний знак "Діти".

Під час руху автобусів з організованими групами дітей у колоні відповідно до вимог Правил дорожнього руху:

встановлюється розпізнавальний знак "Колона";

вмикається ближнє світло фар;

автобуси повинні рухатися тільки в один ряд якнайближче до правого краю проїзної частини, за винятком випадків, коли колона супроводжується транспортними засобами Державтоінспекції;

швидкість руху колони і дистанція між автобусами встановлюються старшим колони або за режимом руху головної машини;

колона повинна бути поділена на групи (не більше п'яти транспортних засобів у кожній), дистанція між якими забезпечує можливість обгону групи іншими транспортними засобами;

у разі зупинки колони на дорозі на всіх автобусах вмикаються засоби аварійної сигналізації.

У салоні автобуса повинні бути позначені місця розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкривання, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки. Написи можуть замінюватися відповідними символічними зображеннями.

54. У разі настання несприятливих метеорологічних і дорожніх умов, виходу з ладу автобуса, загрози безпеці руху, а також погіршення здоров'я водія необхідно припинити рух з повідомленням про це пасажирського перевізника, який повинен вжити заходів для доставки дітей до кінцевого пункту маршруту, заміни автобуса, водія.

Обов'язки замовника

55. Замовник зобов'язаний:

до початку перевезення скласти список групи дітей у трьох примірниках (для пасажирського перевізника, замовника і керівника групи);

допускати до поїздки дітей, які зазначені у списках і які не мають протипоказань для далеких переїздів за станом здоров'я;

призначити на кожну групу з десяти дітей керівника, відповідального за супроводження їх під час поїздки, а на групу з тридцяти дітей - медичного працівника та провести інструктаж про правила поведінки і техніки безпеки.

Обов'язки керівника групи

56. Керівник групи зобов'язаний:

провести бесіду з дітьми, ознайомити їх з правилами поведінки і техніки безпеки під час поїздки;

забезпечувати додержання дітьми належного порядку під час руху (діти повинні сидіти на призначених для цього місцях), а також під час посадки (висадки) з автобуса;

здійснювати посадку (висадку) дітей після зупинки автобуса тільки з посадкового майданчика, а в разі його відсутності - з тротуару або узбіччя, якщо це неможливо - з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це буде безпечно і не створює перешкод іншим учасникам руху, а також справності засобів аварійної світлової сигналізації;

проходити з організованою групою дітей тільки тротуарами та пішохідними доріжками, а у разі їх відсутності - краєм проїзної частини назустріч руху транспортних засобів і тільки у світлу пору доби;

після надання транспортної послуги підписати формуляр (дорожній лист), замовлення на перевезення, зазначивши відстань, час початку та закінчення роботи, а у разі зміни розкладу руху - її причину.

Обов'язки та права дітей, перевізника і водія

57. Під час перевезення дітей повинні виконуватися обов'язки та забезпечуватися права пасажирів, визначені пунктами 26 - 30 цих Правил.

Обов'язки та права пасажирського перевізника і водія визначаються пунктами 31 - 35 цих Правил, а також іншими актами законодавства.

IV. Міжнародні перевезення пасажирів

58. Міжнародні регулярні, нерегулярні і маятникові перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування повинні здійснюватися згідно із законодавством України, міжнародними договорами України та законодавством держав, на території яких вони здійснюються.

59. Не допускаються до перевезення на території України ручна поклажа, багаж та зазначені у пункті 6 цих Правил, а на територіях інших держав - речі, перевезення яких заборонено законодавством цих держав.

60. Міжнародні перевезення пасажирів автомобільним транспортом на території України здійснюються з додержанням:

вимог Правил дорожнього руху;

порядку організації регулярних, нерегулярних, маятникових перевезень;

особливих умов і правил, зазначених у спеціальному дозволі (ліцензії) на здійснення міжнародних перевезень пасажирів;

порядку страхування на автомобільному транспорті;

порядку здійснення прикордонного, митного контролю, контролю служби міжнародних автомобільних перевезень (далі - СМАП) та інших видів контролю;

порядку організації праці та відпочинку водіїв.

61. Двосторонні та транзитні міжнародні перевезення пасажирів здійснюються згідно з міжнародними договорами України про автомобільні перевезення:

українськими пасажирськими перевізниками на території іноземних держав - з дозволу компетентних органів цих держав;

іноземними пасажирськими перевізниками на території України - з дозволу Мінтрансу.

62. Порядок здійснення прикордонного, митного контролю, контролю СМАП та інших видів контролю в пунктах пропуску через державний кордон (далі - пункт пропуску) визначається законодавством України.

63. Режим праці та відпочинку водіїв, що здійснюють міжнародні перевезення пасажирів в Україні, визначається законодавством України, а в іноземних державах - законодавством цих держав та міжнародними договорами про автомобільні перевезення.

64. Розклади руху автобусів, тарифи та порядок розрахунків і платежів за міжнародні регулярні перевезення пасажирів включаються до зовнішньоекономічних договорів, які укладаються між іноземними та українськими пасажирськими перевізниками, а тарифи та порядок розрахунків і платежів за міжнародні нерегулярні і маятникові перевезення пасажирів - до відповідних договорів, які укладаються між замовниками та пасажирськими перевізниками. Зразки зазначених договорів затверджуються Мінтрансом.

65. Для відкриття міжнародного маршруту регулярних перевезень пасажирів пасажирський перевізник подає до урядового органу державного управління в галузі автомобільного транспорту заяву про намір відкрити маршрут.

Урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту розглядає подані у заяві пропозиції та надає перевізникові право на підготовку документів на відкриття маршруту:

Перевізник:

узгоджує з територіальними органами влади та іноземним пасажирським перевізником розклад руху автобусів і схему маршруту;

складає паспорт маршруту і погоджує його з місцевим органом Державтоінспекції;

укладає угоди про спільну діяльність з іноземним пасажирським перевізником та автостанціями (автовокзалами);

подає до урядового органу державного управління в галузі автомобільного транспорту договори про спільну діяльність з автостанціями (автовокзалами), іноземним пасажирським перевізником та нотаріально завірену копію ліцензії на право надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування.

Урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту:

затверджує паспорт маршруту;

надсилає компетентним органам іноземних держав відповідно до вимог міжнародних договорів про автомобільні перевезення заяви на відкриття міжнародних маршрутів з проханням про одержання від них відповідних дозволів на здійснення міжнародних перевезень пасажирів на території іноземних держав;

передає компетентним органам іноземних держав дозволи на здійснення міжнародних перевезень пасажирів іноземними пасажирськими перевізниками на території України і видає українським перевізникам дозволи, одержані від компетентних органів іноземних держав, на здійснення міжнародних перевезень пасажирів на території іноземних держав. Строк видачі дозволу на здійснення міжнародних регулярних перевезень не повинен перевищувати трьох місяців з дня подання заяви;

узгоджує з Держкомкордоном, Держмитслужбою та МВС час і пункт перетинання державного кордону.

Урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту має право відмовити українському пасажирському перевізнику у відкритті маршруту в разі:

подання заяви, яка містить недостовірні дані або матеріали не в повному обсязі;

відмови у видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень пасажирів компетентним органом іноземної держави;

відсутності у пасажирського перевізника резерву для заміни автобусів на маршруті.

Продовження строку дії дозволу на здійснення міжнародних регулярних перевезень пасажирів здійснюється після проведення конкурсу на перевезення пасажирів.

У разі припинення регулярних перевезень пасажирів на міжнародному маршруті з ініціативи українського пасажирського перевізника про це повідомляється урядовий орган державного управління в галузі автомобільного транспорту не пізніше ніж за три місяці.

66. Нерегулярні і маятникові перевезення здійснюються на основі відповідних договорів між пасажирськими перевізниками і замовниками з оформленням формуляра. Зразок договору та формуляра затверджується Мінтрансом.

67. Інформаційне забезпечення міжнародних перевезень на території України здійснюється у порядку, визначеному пунктом 22 цих Правил.

68. Водії і пасажирів автобуса повинні мати закордонні паспорти, а також відповідні візи, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами.

69. Допуск автобуса на режимну територію пункту пропуску на державному кордоні здійснюється старшим прикордонного наряду (складом наряду) або за його наказом поза чергою з додержанням порядку пропуску автотранспортних засобів через державний кордон.

Місце огляду автобуса визначається посадовою особою контрольно-пропускного пункту Прикордонних військ (далі - КПП) за узгодженням з відповідною митницею і СМАП.

Загальний час здійснення прикордонного, митного контролю, контролю СМАП та інших видів контролю не повинен перевищувати часу стоянки автобусів у пунктах пропуску, передбаченого розкладом руху.

Якщо під час здійснення прикордонного, митного контролю, контролю СМАП та інших видів контролю виявлено порушення, час стоянки автобусів у пунктах пропуску може бути збільшено до прийняття відповідного рішення.

У пункті прикордонного контролю вхід до автобусів сторонніх осіб без дозволу працівників КПП забороняється.

Посадка пасажирів в автобуси, що прямують через державний кордон, а також завантаження (вивантаження) багажу здійснюються тільки з дозволу посадових осіб КПП і митних органів, якщо це не заборонено іншими контролюючими органами.

На міжнародних маршрутах нерегулярних перевезень пропуск автобусів з пасажирами через державний кордон здійснюється в порядку загальної черги.

70. Посадові особи СМАП, митниці або інших контролюючих органів, які не дозволили пропуск автобуса, інформують про це посадових осіб КПП, виводять автобус за межі режимної території пункту пропуску для з'ясування обставин або повертають його на територію суміжної держави.

У разі затримання автобуса українського або іноземного пасажирського перевізника на строк понад добу СМАП вживає заходів до надання іншого автобуса для перевезення пасажирів до найближчого населеного пункту, де функціонують інші види транспорту.

Розрахунки за транспортні послуги і компенсацію завданих пасажирам збитків унаслідок затримання автобуса з вини пасажирського перевізника здійснює пасажирський перевізник, автобус якого затримано.

Про затримання автобуса, який здійснює міжнародні перевезення, на строк понад добу робиться відмітка у відповідному журналі, форма якого затверджується Мінтрансом, Держмитслужбою і Держкомкордоном.

71. Посадові особи КПП, митниці, СМАП, постів МВС та інших контролюючих органів зобов'язані представитись водієві автобуса і чітко пояснити свої вимоги, що стали приводом для затримання автобуса.

72. У разі виходу автобуса з ладу СМАП на замовлення водія, за рахунок пасажирського перевізника, сприяє організації перевезення пасажирів до найближчого населеного пункту, де функціонують інші види транспорту.

Обов'язки та права пасажирів

73. Обов'язки та права пасажирів під час перевезення на міжнародних маршрутах на території України визначаються пунктами 26 - 30 цих Правил.

Крім обов'язків, визначених пунктом 26 цих Правил, пасажир зобов'язаний додержуватись вимог прикордонного, митного та інших видів контролю.

Крім прав, визначених пунктом 27 цих Правил, пасажир має право:

перевозити в автобусі безоплатно одну дитину віком, що визначається за згодою пасажирського перевізника і замовника;

перевозити за плату собаку в наморднику за наявності повідка, дрібних звірів і птахів у клітках з пред'явленням документів на них, встановлених ветеринарною службою, на спеціально обладнаних місцях, якщо це передбачено відповідними міжнародними договорами;

вказати у багажній квитанції вартість багажу під час його здавання на перевезення;

бути присутнім під час огляду належного йому багажу, а також під час відбору зразків, проб речовин і матеріалів для проведення експрес-аналізу відповідними контролюючими органами;

одержувати від посадових осіб КПП та інших контролюючих органів у разі відмови у пропуску через державний кордон роз'яснення, а у разі вилучення паспорта - копії протоколу про його вилучення з відповідним обґрунтуванням.

Обов'язки та права пасажирського перевізника

74. Обов'язки та права пасажирського перевізника на території України під час перевезення на міжнародних маршрутах перевезень визначаються пунктами 31 і 32 цих Правил.

Обов'язки та права водія

75. Обов'язки та права водія, що здійснює перевезення на міжнародних маршрутах на території України, визначаються пунктами 33 - 35 цих Правил.

Крім обов'язків, передбачених пунктом 33 цих Правил, водій повинен:

додержуватись вимог правил прикордонного, митного контролю, контролю СМАП та інших видів контролю;

подавати автобус на платформу для посадки пасажирів за 20 хвилин до відправлення;

забезпечувати своєчасне вмикання і правильну експлуатацію тахографа, а у разі виходу його з ладу - вжити заходів для усунення несправностей;

пред'являти для перевірки поштам МВС, митниці, СМАП:

а) на міжнародних маршрутах регулярних перевезень - посвідчення на право керування транспортним засобом, реєстраційний документ на транспортний засіб, дорожній лист, відповідну ліцензію або ліцензійну картку, схему маршруту, розклад руху автобуса, квитково-облікову документацію, дозвіл на здійснення міжнародних перевезень пасажирів;

б) на міжнародних маршрутах нерегулярних перевезень - посвідчення на право керування транспортним засобом, реєстраційний документ на транспортний засіб, дорожній лист, один примірник якого залишається на митниці, відповідну ліцензію або ліцензійну картку, дозвіл на здійснення нерегулярного перевезення (для іноземного перевізника, що виїжджає з України або в'їжджає в Україну з громадянами України);

в) документи, що підтверджують додержання встановленого режиму праці та відпочинку.

Крім прав, передбачених пунктом 35 цих Правил, водій має право:

бути особисто присутнім під час огляду автобуса і належного його пасажиром багажу;

одержувати від посадових осіб КПП, митниці, СМАП, постів МВС та інших контролюючих органів у разі відмови в пропуску автобуса через державний кордон роз'яснення, а у разі вилучення паспорта - копії протоколу про його вилучення з відповідним обґрунтуванням.

V. Перевезення туристів

76. Максимальна кількість туристів для перевезення автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння згідно з паспортом заводу-виготовлювача.

77. Перевезення туристів здійснюється на підставі довгострокового договору або договору разового перевезення, зразки яких затверджуються Мінтрансом та Держтурадміністрацією. У договорі визначаються вимоги до транспортного засобу та його обладнання, умови відпочинку і харчування водіїв тощо.

Договір на разове перевезення туристів укладається з пасажирським перевізником суб'єктом туристичної діяльності, який є замовником на перевезення, у формі замовлення не пізніше ніж за 48 годин до здійснення перевезення. Зміни у замовленні на перевезення повинні бути подані замовником у письмовій формі за підписом уповноваженої особи.

78. Перевезення туристів здійснюється за маршрутом, що визначається суб'єктом туристичної діяльності.

79. Візуальна інформація на автобусі розміщується на передньому трафареті (напис чорною фарбою "Туристичний").

80. У салоні автобуса повинні бути позначені місця розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкриття, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки. Написи можуть замінюватися або дублюватися відповідними символічними зображеннями.

81. Для належної організації туристичних перевезень пасажирському перевізнику необхідно:

а) визначити маршрут перевезення туристів, як правило, такий, яким уже здійснюються регулярні автобусні перевезення;

б) визначити місця зупинки автобуса з урахуванням, що після керування автобусом протягом чотирьох з половиною годин водій повинен зробити перерву не менше ніж на 45 хвилин, якщо не настала перерва на обід;

в) скласти схему маршруту з нанесенням на неї ділянок доріг, населених пунктів, місць концентрації дорожньо-транспортних подій, аварійно небезпечних ділянок тощо;

г) скласти розклад руху.

Обов'язки та права туриста, перевізника і водія

82. Під час перевезення туристів на них поширюються права і обов'язки пасажира (в частині, що стосується туристів), визначені пунктами 26 - 30 цих Правил. Обов'язки та права перевізника, водія під час перевезення туристів визначаються пунктами 31 - 35 цих Правил. Взаємна відповідальність перевізника та туриста визначається законодавством.

Обов'язки суб'єкта туристичної діяльності

83. Суб'єкт туристичної діяльності повинен:

до початку перевезення скласти список туристів у трьох примірниках (для пасажирського перевізника, суб'єкта туристичної діяльності, керівника туристської групи);

ознайомити туристів з умовами одержання транспортних послуг, завчасно повідомити їх про час та місце посадки в автобус і проінформувати про можливі додаткові послуги;

допускати до перевезення туристів, зазначених у списку;

у разі тривалості роботи водіїв більше ніж 8 годин забезпечувати їм відпочинок у готелі або надавати окрему кімнату.

Після надання транспортної послуги керівник туристської групи зобов'язаний підписати дорожній лист і замовлення на перевезення, зазначивши пройдений шлях, час початку та закінчення роботи, а у разі зміни розкладу руху - її причину.

VI. Перевезення на замовлення

84. Перевезення на замовлення виконуються на підставі договору (заявки) пасажирського перевізника із замовником транспортних послуг. За договором про транспортне обслуговування підприємств, установ та організацій, а також для доставки працівників до місця роботи перевезення на замовлення можуть бути регулярними.

85. До початку перевезення замовник транспортних послуг повинен:

подати пасажирському перевізнику заяву на перевезення пасажирів, у якій зазначити початковий та кінцевий пункти маршруту, час відправлення автобуса і перебування в розпорядженні замовника;

погодити з територіальним органом Мінтрансу графік регулярних перевезень;

ознайомити пасажирів з умовами одержання транспортних послуг.

86. Пасажирський перевізник повинен узгодити із замовником транспортних послуг маршрут, режим руху та умови перевезення і внести їх у дорожній лист.

87. Пасажирський перевізник забезпечує водія дорожнім листом, книгою обліку доходів і витрат, документами, що засвідчують оплату транспортних послуг (чек, квитанція, копія платіжного доручення тощо).

88. Пасажирському перевізнику, який здійснює перевезення на замовлення, забороняється провадити посадку пасажирів у пунктах, установлених для посадки пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

89. Пасажирський перевізник забезпечує належний технічний та санітарний стан транспортних засобів, здійснення контролю стану здоров'я водіїв, створює відповідні умови для праці, здійснює обов'язкове страхування пасажирів і водія від нещасних випадків під час приміських і міжміських перевезень на замовлення.

90. Передній трафарет автобуса повинен мати напис чорною фарбою "На замовлення".

91. У салоні автобуса повинні бути позначені місця розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкривання.

92. Автобуси, що здійснюють міжміські перевезення пасажирів на замовлення, за бажанням власників обладнуються засобами зв'язку з органами внутрішніх справ. Вони не повинні зупинятися за межами населених пунктів на вимогу пасажирів (без наявних підстав) і осіб, які знаходяться на дорозі, особливо в нічний час.

93. Маршрут руху колони з п'яти і більше автобусів перевізники повинні погодити з органами Державтоінспекції.

94. Під час перевезення на замовлення на пасажирів поширюються права і обов'язки, визначені пунктами 26 - 30 цих Правил. Обов'язки та права перевізника, водія під час перевезення на замовлення визначаються пунктами 31 - 35 цих Правил (у частині, що стосується перевезень на замовлення).

VII. Обслуговування населення та пасажирів на автостанціях

Вимоги до функціонування автостанції

95. Залежно від добової кількості відправлень автобусів автостанції та автовокзали поділяються на п'ять класів згідно з наведеною нижче таблицею:

Добова кількість відправлень автобусів	Клас автостанції
До 30 включно	П'ятий

Понад 30 до 70 включно	Четвертий
Понад 70 до 120 включно	Третій
Понад 120 до 150 включно	Другий
Понад 150	Перший

96. Автостанції повинні мати такі закриті та відповідно обладнані приміщення:

автостанція п'ятого класу - одну квиткову касу та громадські вбиральні;

автостанція четвертого класу - одну квиткову касу, закрите тепле приміщення для пасажирів, громадські вбиральні;

автостанція третього класу - декілька квиткових кас, операційний зал (зал чекання), кабінет начальника автостанції, диспетчерську, кімнату для короткострокового відпочинку водіїв, службове приміщення для працівників автостанції, камеру схову багажу та ручної поклажі, громадські вбиральні;

автостанція другого класу - приміщення, що є обов'язковими для автостанції третього класу, а також окремих зал для пасажирів, що чекають поїздки, довідкове бюро, кімнату матері і дитини, буфет;

автостанція першого класу (автовокзал) - основну будівлю у два і більше поверхів з приміщеннями, що є обов'язковими для автостанції другого класу, а також пункт медичної допомоги, приміщення для централізованого продажу квитків, приміщення для відділення засобів зв'язку, кімнату чергового працівника міліції, кімнати для тривалого відпочинку водіїв і пасажирів, приміщення для кафе чи ресторану з комплексом допоміжних і складських приміщень (замість приміщення для буфета).

Присвоєння класу автостанції здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

97. У разі скорочення обсягів пасажирських перевезень приміщення автовокзалів чи автостанцій тимчасово, до відновлення зазначених обсягів перевезень, відповідно до законодавства можуть використовуватися для надання пасажирам додаткових послуг. Перепрофілювання автостанцій може здійснюватися їх власниками лише за умови закриття усіх автобусних маршрутів загального користування, що пролягають через них, та за згодою органу місцевого самоврядування населеного пункту і територіального органу Мінтрансу.

98. Схема організації дорожнього руху на території автостанції та прилеглих ділянках вулиць і доріг узгоджується з відповідними органами Державтоінспекції і підлягає перегляду в разі здійснення реконструкції автостанції.

Для організації безпечного руху транспорту і пішоходів на автостанції повинно бути здійснено:

відповідне розташування дорожніх знаків, світлофорів і візуальної інформації;

розмітку проїзної частини і майданчика міжрейсового відстою автобусів;

влаштування пішохідних переходів, зупинок і стоянок міського транспорту.

99. Перони відправлення повинні бути розташовані так, щоб забезпечити найкоротший шлях пасажирів з приміщень автостанції до автобуса. Зони чекання біля перонів відправлення повинні бути завширшки не менше ніж 2,5 метра.

Перони повинні обладнуватися навісами для укриття пасажирів під час посадки й висадки, а також на шляху прямування їх від будівлі автостанції до передніх дверей автобуса.

Платформи на перонах повинні мати підвищення над проїзною частиною не менш як 25 сантиметрів.

100. Надання послуг автостанціями населенню, пасажирам та перевізникам повинно організовуватись згідно з технологічним процесом. Типовий технологічний процес надання послуг пасажирських автостанцій та автовокзалів затверджується Мінтрансом.

101. Населенню та пасажирам на автостанції безплатно надається інформація про її роботу, маршрути, які нею обслуговуються, їх відкриття і закриття та вартість проїзду.

102. Візуальна інформація на автостанції включає:

зовні будівлі:

найменування-вивіску автостанції (автовокзалу) з інформацією біля входу про власника та режим роботи;

трафарети на платформах перону із зазначенням їх номерів та часу відправлення і прибуття автобусів;

всередині будівлі:

план автостанції;

станційний розклад руху;

схему автобусних маршрутів;

таблицю вартості проїзду та перевезення багажу;

відповідний витяг з цих Правил;

інформацію про державні органи, які здійснюють захист прав споживачів;

інформацію про страхові органи, які здійснюють обов'язкове страхування пасажирів, вантажу, та умови страхування;

перелік категорій населення, що мають право позачергового придбання квитків;

перелік категорій громадян, які мають пільги щодо плати за проїзд;

схему розташування і нумерацію місць в автобусах;

план евакуації громадян та майна автостанції на випадок надзвичайної ситуації;

відомості з безпеки дорожнього руху;

перелік послуг, які надаються автостанцією;

номери телефонів, за якими здійснюється бронювання місць та замовлення квитків;

відомості про розташування приміщень автостанції і режим їх роботи;

графічні умовні знаки - символи (піктограми), що стосуються обслуговування громадян.

103. Громадяни на автостанції повинні одержувати чітку, лаконічну та вичерпну інформацію через систему гучномовного зв'язку.

104. У разі порушення розкладу руху автобусів і змін у роботі квиткових кас оголошення передаються:

про несвоєчасне відправлення або прибуття автобусів - негайно після одержання черговим диспетчером відповідних відомостей від перевізника або з найближчої автостанції з наступним повторенням через кожні 15 хвилин;

про відміну рейсу - за 1,5 години до встановленого за розкладом часу відправлення автобуса і повторюються один раз через 30 хвилин, а потім через кожні 15 хвилин;

про заміну автобуса - з такою ж періодичністю, як і про відміну рейсу, з повідомленням причин заміни. Якщо замість автобуса з м'якими сидіннями подається автобус звичайного класу, оголошується порядок здавання або обміну квитків;

про призначення додаткового рейсу (якщо про це заздалегідь не оголошено) - в години, які забезпечують своєчасне повідомлення громадян. При цьому оголошуються відомості про марку автобуса, час відправлення, номер каси, яка продає квитки на цей рейс;

про зміни в роботі квиткових кас - негайно після прийняття такого рішення з оголошенням номерів кас, які змінюють режим своєї роботи, назв маршрутів і рейсів, яких ця зміна стосується.

Інформація з безпеки дорожнього руху, текст якої затверджується начальником автостанції, передається не рідше ніж один раз на годину.

105. Для посадки (висадки) пасажирів на міжнародних маршрутах на автостанції передбачаються окремі посадкові платформи.

На трафаретах, розташованих на платформах міжнародних маршрутів, та у розкладі відправлення (прибуття) автобусів інформація подається двома мовами у два рядки: верхній - українською, нижній - мовою держави, до якої здійснюються перевезення.

106. У кімнатах для водіїв на автостанціях повинна розміщуватися інформація з безпеки дорожнього руху, де зазначаються оперативні дані про дорожньо-транспортні події, їх причини і наслідки, а також рекомендації щодо запобігання їм.

Автостанція забезпечує водіїв автобусів інформацією про гідрометеорологічні умови на ділянках маршрутів, які вона обслуговує.

107. Усі працівники автостанції зобов'язані знати ці Правила і давати довідки громадянам і пасажирам у межах своєї компетенції чи направляти їх у довідкове бюро або до відповідної посадової особи.

Працівники автостанції, робота яких пов'язана з обслуговуванням громадян і пасажирів, повинні мати службові відзнаки, зразки яких затверджуються Мінтрансом.

108. Закриття автостанції на час обідньої перерви або для прибирання приміщень не допускається. Зал чекання, кімнати для відпочинку повинні бути відкриті для пасажирів протягом усього робочого дня. Перерва на обід для всього персоналу чергової зміни автостанції організовується за змінним графіком. За наявності на автостанції кімнат для тривалого відпочинку водіїв і транзитних пасажирів доступ до них забезпечується цілодобово незалежно від режиму роботи автостанції.

109. Відповідальність за додержання заходів щодо безпеки руху на території автостанції покладається на начальника автостанції або особу, яка виконує його обов'язки.

Організація роботи кас

110. Продаж квитків на проїзд автомобільним транспортом і перевезення багажу можуть здійснювати каси автостанції (автовокзалу), пасажирські перевізники або інші уповноважені ними особи.

Каси автостанції (автовокзалу) здійснюють попередній та поточний продаж квитків на будь-який рейс згідно з розкладом руху, а також на додаткові рейси.

Пасажирські перевізники за домовленістю з власником автостанції можуть на території автостанції самостійно здійснювати поточний продаж квитків після одержання касової відомості.

111. На маршрутах міжнародних перевезень продаж квитків на проїзд, оформлення перевезення багажу здійснюється окремими касами.

112. Графік роботи автостанції передбачає відкриття кас за 30 хвилин до відправлення в рейс першого автобуса і закриття - після відправлення останнього автобуса.

Режим роботи кас встановлюється за змінним графіком відповідно до режиму руху автобусів та пасажиропотоку і повинен забезпечувати можливість своєчасного придбання квитків.

113. У день відправлення автобусів продаж квитків у касах у початкових пунктах маршрутів починається з моменту відкриття кас і припиняється за 5 хвилин до відправлення автобуса, а на проміжних пунктах - з моменту одержання інформації про наявність вільних місць і припиняється за 2 хвилини до відправлення автобуса.

Право позачергового придбання квитків надається громадянам згідно із законодавством. Продаж квитків у цьому разі здійснюється за умови пред'явлення відповідного посвідчення.

114. У касах можуть продаватися квитки на певні або на всі маршрути. Якщо каси здійснюють продаж квитків на певні маршрути, біля кожної каси вивіщується перелік населених пунктів, до яких продаються квитки, а на всі маршрути - напис "Продаж квитків на всі маршрути".

115. Усі каси повинні бути пронумеровані і мати інформацію про режим роботи (початок та кінець роботи, перерву на обід), прізвище, ім'я та по батькові касира.

У касах одночасно з квитками для проїзду пасажирів продаються квитки на перевезення багажу (посилки).

116. Продаж квитків організовується на автостанціях або в окремих пунктах з постійним чи тимчасовим режимом роботи. Кількість квитків, які повинні бути продані автостанцією, визначається пасажирським перевізником і зазначається в договорі, укладеному з підприємством автостанції.

Попередньо може бути продано не більш як 80 відсотків квитків, решта - в день відправлення автобуса.

Попередній продаж квитків припиняється напередодні відправлення автобуса. Ця інформація розміщується біля кас.

117. Особа, яка придбала квиток, має право на повернення його в касу до відправлення автобуса на міжміському або міжнародному маршруті і одержання повної вартості квитка, включаючи збори за попередній продаж квитка та автостанційний (автовокзальний) збір, у разі:

відміни рейсу або запізнення автобуса з відправленням у рейс;

надання місця в автобусі іншого класу або надання пасажиру іншого місця, ніж зазначене у квитку.

У разі згоди особи на проїзд в автобусі іншого класу їй повертається різниця вартості квитків.

118. Якщо замість автобуса (крім міських маршрутів), передбаченого розкладом руху, надається автобус, проїзд у якому дорожчий, особи, що придбали квитки до оголошення про це, мають право проїзду за придбаними квитками без доплати. Квитки за встановленим більш високим тарифом продаються з моменту оголошення про заміну автобуса з наданням про це відповідної інформації.

119. У разі повернення квитка в касу автостанції на міжміських та міжнародних маршрутах не пізніше ніж за 2 години до відправлення автобуса особі повертається повна вартість квитка, за винятком збору, сплаченого за його попередній продаж, та автостанційного (автовокзального) збору.

У разі повернення квитка пізніше цього строку, але не пізніше ніж за 10 хвилин до відправлення автобуса, передбаченого розкладом руху, повертається вартість квитка з відрахуванням 15 відсотків його вартості і збору за попередній продаж квитка та автостанційного (автовокзального) збору.

120. У разі запізнення пасажир має право протягом трьох годин з часу відправлення автобуса, на який було придбано квиток, а у разі хвороби або нещасного випадку протягом трьох діб поновити квиток з доплатою 25 відсотків його вартості або на повернення вартості квитка з відрахуванням 25 відсотків його вартості, а також збору за попередній продаж квитка та автостанційного (автовокзального) збору.

121. Гроші за квиток повертаються:

до дня відправлення в рейс - касами попереднього продажу квитків, які продали квиток або доставили його додому, а у разі закінчення їх роботи - квитковими касами автостанцій;

у день відправлення автобуса - квитковими касами автостанції (автовокзалу).

122. У разі вимушеної зупинки автобуса на міжміських або міжнародних маршрутах незалежно від причини зупинки та неможливості доставки пасажир до місця призначення, а також у разі припинення пасажиром поїздки через хворобу чи внаслідок нещасного випадку йому повертається вартість проїзду і перевезення багажу (за винятком страхового платежу) з розрахунку відстані від місця, де сталася вимушена зупинка, до кінцевого пункту призначення.

Організація обслуговування на автостанціях (автовокзалах)

123. Зберігання багажу та ручної поклажі в камерах схову передбачає:

відповідність режиму роботи камер схову розкладу руху автобусів;

плату за послуги згідно з тарифами;

приймання багажу та ручної поклажі на зберігання незалежно від наявності в особи квитка.

124. У місцях розташування камер схову на доступному для огляду місці для громадян повинна знаходитися інструкція користування ними.

Не дозволяється приймати на зберігання багаж і ручну поклажу з вибуховими, отруйними, вогнебезпечними, їдкими, сморідними, наркотичними та іншими небезпечними речовинами, а також речі, що можуть забруднити камеру схову та предмети, які там знаходяться.

Особа, яка забула шифр або номер автоматизованої камери схову, вправі звернутися до адміністрації автостанції (автовокзалу) з письмовою заявою з проханням відчинити названу нею камеру і сплатити вартість цієї послуги.

Видача забутих, знайдених і нерозпізнаних речей здійснюється з оформленням відповідного акта, форма якого затверджується Мінтрансом, після детального опитування заявника і пред'явлення ним документів, що посвідчують особу.

За збереження забутих і знайдених речей у разі їх розпізнання, а також за збереження речей, вилучених з камер схову після встановленого строку зберігання, з їх власника справляється плата, про що видається квитанція.

125. У кімнаті матері і дитини надаються послуги пасажиром з дітьми віком до 10 років і вагітним жінкам.

Послуги в кімнатах для відпочинку надаються за плату на строк не більше доби.

Особам з дітьми віком до 5 років за їх бажанням можуть бути надані в першочерговому порядку всі види послуг, передбачені на автостанції.

126. Начальник автостанції несе відповідальність за технічний і санітарно-гігієнічний стан будівель, споруд та обладнання автостанції.

VIII. Обов'язкове страхування та розслідування нещасного випадку з пасажиром

127. Обов'язкове страхування пасажирів від нещасних випадків під час поїздки в автобусі, перебування на автостанції (автовокзалі) здійснюється згідно із законодавством.

128. Про нещасні випадки, травми, тілесні пошкодження, що сталися з пасажиром в автотранспорті, на автостанції (автовокзалі), представник пасажирського перевізника зобов'язаний за участю двох свідків скласти акт у двох примірниках за зразком, що додається. Один примірник акта залишається у справах пасажирського перевізника, а другий видається пасажирові або його родичам.

129. Не складається акт, коли нещасний випадок стався з пасажиром за обставин, безпосередньо не пов'язаних з поїздкою, або коли він знаходився за межами автостанції тощо.

Додаток
до Правил надання послуг
пасажирського автомобільного
транспорту

Зразок

АКТ N ____ про факт нещасного випадку із застрахованим пасажиром, що стався на автотранспорті

1. Громадянин _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)
який має квиток серії _____ N ____ " ____ " _____ 200_ р. о ____ год. ____ хв.
був пасажиром автобуса марки _____ номерний знак _____, власник автобуса
_____ знаходився на автостанції (автовокзалі) _____ власник автостанції
(автовокзалу) _____ одержав травму (загинув) в
автобусі, на автостанції (автовокзалі) внаслідок таких обставин:

2. З місця нещасного випадку (дорожньо-транспортної пригоди) потерпілий був направлений до _____

_____ (назва лікувального закладу)

3. Розслідування обставин нещасного випадку (дорожньо-транспортної пригоди) проводилося _____

_____ (назва органу, що проводив розслідування)

4. Виплати на підставі договору страхування N ____ від " ____ " _____ 200_ р. проводить _____

_____ (адреса та реквізити страхової компанії)

Акт складений _____
(найменування власника автотранспортного засобу, автостанції (автовокзалу))

Представник пасажирського перевізника

(автостанції (автовокзалу)) _____ (посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Свідки (прізвище, ім'я, по батькові, адреса)

1) _____

М. П.

2) _____

" ____ " _____ 200_ р.